

ดำดำนี่ มีประโยชน์

■ เรื่อง : กทพร กลั่นหอม

นอกจากการใช้เป็นเชื้อเพลิงประกอบอาหารตั้งแต่โบราณแล้ว เกล็ดลึบแม่น้ำในท้องครัวอาจจะคุ้นเคยกับการวางก้อนถ่านไม้ดำ ลักก้อนไว้ช่วยดูดกลิ่นในตู้เย็น แต่คงไม่คุ้นกับการใช้ถ่านไม้ประโชชน์อื่นๆ อย่างเครื่องสำอาง สารซักฟอก หรือวัสดุเพื่อการผ่อนคลาย โดยเฉพาะถ่านไม้ที่ผลิตจากไม้ไผ่ **ถ่านไม้ไผ่คืออะไร**

ถ่านไม้ไผ่ หรือ Bamboo Charcoal คือ ถ่าน

ที่ได้จากการเผาไม้ไผ่

ในอุณหภูมิสูงกว่า 1,000 องศาเซลเซียส มีรูปทรงของไม้ไผ่

ชัดเจน ผิวของถ่านจะมีความเงาเล็กน้อย หากเคาะกับพื้นแข็งจะมีเสียงดังกังวานเหมือนโลหะ เนื่องจากมีความบริสุทธิ์ของธาตุคาร์บอนสูง

ความรู้วิวัฒนาการการใช้ถ่านไม้ไผ่ตามเอกสารเผยแพร่โดยศูนย์ประสานงานโครงการเกษตรผสมผสานและสถาบันเพื่อพัฒนาการเกษตรและชนบท จำเียร สารนาะ หรือ สจส. นั้น (ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับถ่านคุณภาพ แปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ โดย **ปัญญา ปุลิเวดินทร์**) ระบุว่า มีต้นทางจากประเทศจีน เมื่อพบหลักฐานถ่านไม้จำนวน 5 ต้นอยู่ในสุสาน มีผู้หญิงวัย 53 ปีอายุกว่า 2,100 ปีในประเทศจีน จึงสันนิษฐานว่า ถ่านถูกใช้ดูดความชื้นของอากาศ เพื่อรักษาความสดของมังสี ต่อมาญี่ปุ่นนำเอาความรู้นี้ไปใช้อย่างแพร่หลายในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 14 สืบทอด

ถึงปัจจุบัน ซึ่งในจีนมีโรงงานผลิตถ่านไม้ไผ่ขนาดใหญ่อยู่ที่เมืองกุ้ยหลินด้วย

ถ่านชนิดนี้จึงรู้จักแพร่หลายในภาษาญี่ปุ่นว่า ทาเกะซุมิ หรือ ชิคุตัน

คุณสมบัติพิเศษของถ่านไม้ไผ่ที่แตกต่างจากถ่านไม้อื่นๆ คือ ถ่านน้ำหนักเพียง 1 กรัม นั้นมีพื้นที่ผิวภายในถึง 300-700 ตารางเมตร ขณะที่ถ่านไม้ทั่วไปน้ำหนักเท่ากัน มีพื้นที่ผิวเพียง 50 ตารางเมตรเท่านั้น

และถ่านไม้ไผ่ไม่ไหม้ทรงภายในเนื้อถ่านมากกว่าชนิดอื่นถึง 4 เท่า จึงสามารถดูดซับกลิ่นและจุลินทรีย์ที่จะย่อยสลายสารประกอบที่ดูดซับมาไว้ระเหยไปได้ง่าย สำหรับถ่านที่ผ่านการเผาในความร้อนสูงกว่า 1,000 องศาเซลเซียส จะปล่อยรังสีอินฟราเรดคลื่นยาว ที่ให้ความอบอุ่นและประจุลบหรือ minus ion ที่สามารถเปลี่ยนอนุมูลอิสระให้เป็นออกซิเจน ซึ่งคุณสมบัตินี้ถูกนำไปพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ซักฟอกสารตกค้างในร่างกายได้

ถ่านไม้ไผ่ยังมีดูดซับกลิ่นอิลเลทหรือแม็กเนติก และอุดมไปด้วยแร่ธาตุ อาทิ แคลเซียม โปแตสเซียม โซเดียมและธาตุเหล็ก เป็นต้น ถ่านไม้ไผ่จึงถูกนำไปใช้ทั้งในด้านการเกษตร การแพทย์ อีเล็คทรอนิกส์ อุตสาหกรรม สิ่งทอ ฯลฯ

ประโยชน์มากกว่าที่คิด

สำหรับในชีวิตประจำวันถ่านไม้ไผ่สามารถใช้ตั้งแต่การรักษาสภาพแวดล้อมไปจนถึงการประกอบอาหาร การประคบผิว และช่วยขจัดสารตกค้างในร่างกาย

คุณสมบัติการดูดซับกลิ่นและความชื้น และปล่อยประจุลบ (มีผลในการฟอกอากาศ

ให้บริสุทธิ์สดชื่น) ของถ่านไม้ไผ่ เหมาะสำหรับวางก้อนถ่านไว้ในตู้เสื้อผ้า ห้องครัว ห้องน้ำ ตู้เก็บของหรือกล่องรองเท้า วางในรถยนต์ก็ได้ รวมทั้งวางดูดก๊าซพิษที่ระเหยมาจากสีทาบ้านหรือโพลีเอสเตอร์ในอาคารหรือห้องที่เพิ่งตกแต่งใหม่ได้ด้วย

การปล่อยประจุลบของถ่านไม้ไผ่ยังช่วยแก้ลมภาวะในน้ำเสีย ท่อระบายน้ำที่ปล่อยน้ำซักผ้าและกลิ่นเหม็น ถ่านไม้ไผ่จะดูดซับคลอรีนและสารมีพิษภายในน้ำดื่มและให้แร่ธาตุตามธรรมชาติที่กล่าวถึงข้างต้นมากขึ้นด้วย

ในการหุงข้าว ถ่านไม้ไผ่ช่วยดูดกลิ่นคลอรีนออกจากน้ำ ตูดขับจุลินทรีย์และสารพิษในข้าว เพิ่มแร่ธาตุให้ข้าวหุงสุก ทำให้

รสชาติดี

คุณสมบัติในการดูดซับสารพิษ เพื่อประจุลบซึ่งกระตุ้นระบบการไหลเวียนโลหิตในร่างกายคนได้ ถ่านไม้ไผ่ จึงมีผลในการขับสารเคมีตามผิวหนัง ผิวหนังจึงไม่ระคายเคืองและอบอุ่น

ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ถ่านไม้ไผ่กับร่างกายจึงมีทั้ง สบู่ ครีมนวดผิว แชมพูครีมทามและน้ำแร่ปรับสภาพผิว ซึ่งทั้งหมดนี้อาศัย

การปล่อยประจุลบและแร่ธาตุในถ่าน เพื่อรับล้างสารพิษตกค้างและเพิ่มความชุ่มชื้นให้กับผิวหนังและเส้นผม

น้ำอง

ประจุลบที่ถ่านไม้ไผ่

ปล่อยออกมาทำปฏิกิริยาเปลี่ยนอนุมูลอิสระเป็นออกซิเจนนั้น ยังมีผลต่อความดันโลหิต ระบบการหายใจและระบบประสาททำงานอัตโนมัติมีประสิทธิภาพขึ้น มีผลต่อการนอนหลับและผ่อนคลาย รังสีอินฟราเรดคลื่นยาวจากถ่านจะช่วยรักษาความอบอุ่นของร่างกาย ประกอบกับการดูดซับความชื้น ฟอกอากาศและขับไล่แมลงได้ จึงมีผู้นำถ่านไม้ไผ่ไปใช้ทำทุกที่ที่นอนและหมอน หรือเพียงแค่วางไว้ได้เตียง ก็ช่วยขจัดความชื้นในห้องนอน

นอกจากนี้ถ่านไม้ไผ่ยังช่วยดูดซับรังสีอิลเลทหรือแม็กเนติกเวฟ ซึ่งรั่วซึมจากเครื่องคอมพิวเตอร์ เตาอบและเครื่องใช้ไฟฟ้าต่างๆ ด้วย

ข้อควรระวังบางอย่าง

อย่างไรก็ตามคุณสมบัติของถ่านไม้ไผ่เหล่านี้ จะได้จากถ่านไม้ไผ่ที่ผลิตด้วยกรรมวิธีการเผาด้วยความร้อนสูงอย่างถูกวิธี

ถ่านไม้มีสรรพคุณมากกว่าที่คิด ไม่ใช่แค่ดูดกลิ่นอับชื้น
ยังสามารถนำมาใช้ในการดูแลสุขภาพได้หลากหลาย
โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ่านไม้ไฟที่เผาด้วยความร้อนสูง
ได้มีการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์จัดสรรตกค้างในร่างกาย

เท่านั้น หากใช้ถ่านที่ไม่ได้คุณภาพ ข้อมูล
จาก **เครือข่ายสารสนเทศด้านพลังงานและ
สิ่งแวดล้อมของประเทศไทย** ระบุว่า ถ่านไม้
ไม่อาจมีอันตรายต่อผิวหนังและการหายใจ
ของผู้ใช้หากเข้มนั่น

หากถ่านไม้ไฟที่ผ่านการเผาด้วย
อุณหภูมิไม่ถึง 1,000 องศาเซลเซียส ถ่านที่ได้
จะเป็นถ่านที่ไบบริสุทธิ์ มี 'ทาร์' (Tar) ตก
ค้างอยู่ ซึ่งเป็นสารที่ทางการแพทย์ยืนยันว่า
เป็นสารก่อมะเร็ง

การใช้ถ่านไม้ไฟกับผิวหนัง หากมองถ่าน
ไม่ละเอียดพอ จะทำให้ผิวหนังระคายเคือง
แทนที่จะช่วยดูดซับเซลล์ผิวที่ตายและดูดซับ
สารพิษจนออกไปได้

ถ่านไม้ไฟที่ได้คุณภาพจะต้องมีค่า
คาร์บอนเสถียร หรือ Fixed carbon มากกว่า 85
เปอร์เซ็นต์ ซึ่งสามารถตรวจวิเคราะห์ได้โดย
สถาบันที่มีความรู้ความชำนาญ

ส่วนถ่านไม้ไฟที่ใช้ทำไส้หมอนหรือที่
นอนจะถูกบดเป็นผงละเอียด จึงต้องตรวจ
สอบวัสดุที่ใช้และการออกแบบว่า สามารถ
ป้องกันฝุ่นผงถ่านหลุดร่วออกมาก่อความ
ระคายเคืองต่อระบบหายใจได้

ถ่านไม้ไฟเพื่อสุขภาพ OTOP

ถ่านไม้ไฟยังไม่เป็นที่แพร่หลาย
ในประเทศไทย โดยเฉพาะการใช้
เพื่อสุขภาพ ทั้งในด้านความรู้และ
ผลิตภัณฑ์แต่มีผู้ประกอบการโดย
ตรงที่พัฒนาผลิตภัณฑ์ หลังจากได้
รับคำแนะนำจากชาวญี่ปุ่นที่เข้ามา
ทำบทมหาผู้ผลิตถ่านไม้ไฟสุขภาพ
เพื่อส่งขายญี่ปุ่นเมื่อห้าปีที่ผ่านม
าก่อนจะผันมากระจายผลิตภัณฑ์
ในประเทศไทย สอดรับกับโครงการ

หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในนามของกลุ่ม
ผลิตภัณฑ์ถ่านไม้ไฟไทยอากาศดี ต.สาขันทา
อ.นาดี จ.ปราจีนบุรี ผ่านการค้าเนืองงานการ
ผลิตและจัดจำหน่ายโดยบริษัทชาร์โคล โฮม
จำกัด โดย **กิติ เลิศล้ำและชวนพิศ อินทรสุรีย์**
ที่มีประกาศนียบัตรผลิตภัณฑ์ไอทีอบสีตัวเมื่อ
เดือนธันวาคมปี 2547 รับประกันคุณภาพ

"จริงๆ ถ่านมีสามอย่างคือ ถ่านเชื้อเพลิง
ถ่านอุตสาหกรรมและถ่านสุขภาพซึ่งถ่านไม้ไฟ
จะจัดอยู่ในกลุ่มหลัง ถ่านไม้ไฟที่ผ่านเตา
ความร้อน 1,000 องศาเซลเซียส จะได้ถ่านที่
สารพัดประโยชน์มาก" ชวนพิศกล่าวและเล่าว่า
กระบวนการผลิตของกลุ่มผลิตภัณฑ์ถ่านไม้

ไฟไทย ต้องเลือกไม้ไผ่ลง ซึ่งเป็นไม้พันธุ์เนื้อ
ดีที่สุดในไทยมาใช้ในเตาเผาความร้อนตามที่
ระบุกรรมวิธีการเผาจะใช้เวลานานถึง 20 วัน
จึงจะได้ถ่านไม้ไฟเป็นก้อนและเพื่อให้แน่ใจใน
การทำการตลาด 'เพื่อสุขภาพ' ทางบริษัทได้
ติดต่อกรมวิทยาศาสตร์และว่าจ้างสถาบันเทค
โนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง ที่มีห้อง
ทดลองตรวจสอบค่าคาร์บอนเสถียร (fixed
carbon) ปริมาณแร่ธาตุต่างๆ และค่า PH
ของถ่านด้วย

"เราจะใช้ค่าตรวจสอบและใบรับรอง
แทนหมอน อย. ไข่ เพราะสินค้าพวกนี้ มัน
ไม่มีอย. และค่ามาตรฐานเหล่านี้เรายึดตาม
ประเทศญี่ปุ่น ที่เขามีระบบที่ชัดเจนแน่นอนทำ
มานานแล้ว" ชวนพิศกล่าว

นอกจากจะมีถ่านแท่งและถ่านทุบหยาบ
เพื่อใช้ใส่ถุงดูดกลิ่นหรือยัดไส้หมอนแล้ว
ส่วนผลิตภัณฑ์แปรรูปเป็นสบู่ก้อน สบู่เหลว
ผงฟอกตัว แชมพูและครีมวงวดม มีการผสม
สารที่จำเป็นตามประเภทสินค้า ทำให้อายุการ
ใช้งานของผลิตภัณฑ์สั้นลง

"มองถ่านแล้วๆ จะไม่มีหมดอายุ แต่วัดดู
ดินยี่ห้อเราใส่ไปทำให้ใช้ได้สัก 2 ปีก็หมดอายุ
แล้ว" ชวนพิศ แนะนำ

อย่างไรก็ตาม การผสมสารเคมีกับผง
ถ่านบดละเอียดจะไม่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง
คุณสมบัติที่หลายที่กล่าวมาแต่อย่างใด "ถ่าน
นี้ปลอดภัยร้อยเปอร์เซ็นต์ เพียงแต่ต้องผลิต
ให้ถูกกระบวนการจริงๆ เท่านั้น"

ชวนพิศยืนยันและแนะนำผู้ต้องการใช้
ถ่านเพื่อดูดซับกลิ่นอับและคราบอับเงาเด็ก
จากเครื่องคอมพิวเตอร์และเครื่องใช้ไฟฟ้าว่า
ควรใช้ถ่านเปลี่ยนไม่มีวัสดุพอกหุ้มจะมี
ประสิทธิภาพมากกว่า

ขณะที่ **รณเทพ เฟื่องฟู** ผู้จัดการ
ฝ่ายการตลาดของชาร์โคล โฮมให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า "ถ่านไม้ไฟที่ดีควรคงรูปไม้ไฟไว้ชัดเจน
ดูผิวเผินจะคล้ายไม้ไฟทาสีดำ เพราะถ้าเผาไม่
ได้ความร้อนสูงจริง ถ่านจะเป็นคาร์บอนที่ไม่ไ
บบริสุทธิ์ คุณประโยชน์จะกลายเป็นโทษได้ต้อง
ดูด้วยว่า ถ่านมีค่าคาร์บอนเสถียรไม่ต่ำกว่า
85% ซึ่งอาจเป็นเพียงผลลางงได้ แต่สามารถ
ทดสอบถ่านไม้ไฟที่เป็นแห่งมาตรฐานจับเคาะ
กับพื้นแข็ง

"ถ้าเสียงดังกึ่งกึ่งเหมือนชราวมิลละก็
ใช่ แต่ถ้าเสียงดังเบีๆ จะเป็นถ่านหุงต้ม
ธรรมดา" ●

สวย สุขภาพดีด้วยถ่าน

กรรมวิธีผลิตถ่านไม้ที่ต้องผ่านการ
คัดเลือกไม้ไฟ ตากแห้ง ส่งเข้าเตาเผาที่
ต้องใช้ความร้อนสูงถึงพันองศาเซลเซียส
ให้ถ่านเผาไหม้สมบูรณ์ พักไว้ให้ถ่าน
เย็นตัวลง นำออกมาตัดแบ่งเป็นแท่ง
หรือก้อน จึงนำไปใช้ประโยชน์ต่างๆ ได้
นั้น อาจจะต้องปล่อยหน้าทีการผลิตให้
กับผู้ประกอบการ แต่ในแง่การใช้งาน
หากท่านไม่ต้องการผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป

วิธีการต่างๆ ต่อไปนี้ ลองทำได้เลยที่บ้าน

1. ถ่านไม้ไฟในแจกัน

ถ่านไม้ไฟจะช่วยให้ดอกไม้สดใน
แจกันอยู่คงทนยาวนานขึ้น เพราะถ่านไม้ไฟ
รักษาระดับความชื้นและฟอกอากาศให้ไม่
เน่าเสียช้าลง (ด้วยคุณสมบัติของการปล่อย
ประจุลบ) รวมทั้งแร่ธาตุในถ่านจะช่วยยืด
อายุของต้นไม้ด้วย ในการถนอมถ่านปลูก
ต้นไม้การโรยผงถ่านรอบๆโคนต้นจะช่วย

เพิ่มแร่ธาตุในดิน ต้นไม้จะโตเร็ว

2. อาบสวยด้วยถ่าน

นำถ่านบดหรือก้อนเล็กๆ ปริมาณ 300
กรัมหรือมากกว่าเล็กน้อยใส่ถุงผ้าตาข่าย
เอาไปวางในอ่างอาบน้ำ ก่อนเปิดน้ำร้อน
สำหรับแช่อาบ เมื่ออาบเสร็จนำถุงถ่านไป
ตากแห้งและเก็บไว้ใช้ได้อีกนานสองเดือน
สำหรับถ่านหนึ่งถุง วิธีการนี้ถ่านไม้ไฟจะ
ช่วยให้ความอบอุ่นร่างกาย ทำความสะอาด
และรักษาคความชุ่มชื้นของผิวหนัง และยัง
ช่วยขจัดกลิ่นอับหรือกลิ่นเคลอวินได้ด้วย

3. ทำน้ำแร่

คุณสามารทำน้ำแร่ไว้ดื่มเองได้ จาก

การใช้ถ่านไม้ไฟก่อนขนาดพอเหมาะ
ล้างให้สะอาด โดยไม่ใช้สารเคมีหรือผงซัก
ฟอกใดๆ นำถ่านไปต้มกับน้ำดื่มสะอาด
ด้วยไฟอ่อนๆ 10 นาที ตักถ่านออกตาก
แห้ง แล้วนำถ่านนั้นซึ่งน้ำหนักให้ได้ 100
กรัมเติมลงในน้ำดื่มสะอาด 1 ลิตร ตั้งทิ้งไว้
สักสองสามชั่วโมง ก็จะได้น้ำแร่สะอาด
ไว้ดื่ม ถ่านต้ม (และตากแห้ง) หนึ่งก้อน
สามารถใช้ได้หนึ่งเดือน แต่ควรต้มซ้ำ
สัปดาห์ละครั้งเพื่อผลสูงสุด

4. ล้างผัก

ล้างผักให้สะอาดแล้วนำผงถ่านบด 1
ช้อนชาผสมน้ำ 5 ลิตร แลผักหรือผลไม้ไว้

15-20 นาที จากนั้นล้างผักผลไม้ด้วยน้ำ
เปล่าอีกครั้ง ถ่านจะช่วยดูดซับสารเคมีตก
ค้างในพืชผัก

5. เยียวาร่างกาย

มีวิธีการใช้ถ่านไม้ไฟเพื่อเยียวาร่าง
กายดังนี้

- ปากเหม็น ให้ผสมถ่านกับน้ำดื่ม
- กลิ่นใต้อาเจียน มีแก๊สในกระเพาะ
อาหาร ให้ผสมผงถ่านสะอาดลงใน
น้ำเปล่าหนึ่งแก้ว คนให้เข้ากันแล้วดื่ม แต่
คนท้องผูกไม่ควรดื่มเพราะจะทำให้อาการ
หนักขึ้น
- ผื่นแพ้ คันผิวหนัง ใช้ถ่าน

แช่น้ำอาบ

- เจ็บคอ ผสมถ่านกับน้ำพอเทียว
ปั้นเป็นก้อนกลมๆ อมไว้ 5 นาทีแล้ว
กลืนเข้าๆ
- กินยาเกินขนาด ใช้ถ่านแก้พิษ วัช
ประทานถ่านผสมน้ำปั้นเป็นก้อน 10-20
เม็ด ดื่มน้ำตามมากๆ การใช้ถ่านเยียวา
ร่างกายนี้ต้องใช้ทันทีเมื่อเกิดอาการหรือ
หลังเกิดอาการโดยเร็วที่สุด เพื่อ
ประสิทธิผลเต็มที่

หมายเหตุ : ข้อมูลจากศูนย์ข้อมูล
เพื่อสุขภาพมิชชั่น